

A GYÓGYSZERÉSZKÉPZÉS 135, A SZEGEDI GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI KAR 50 ÉVES

Az Unióban is elfogadják a diplomát

Kitüntetett oktatók

A Szegedi Tudományegyetem napja alkalmából tartott ünnepi szenátusi ülésen kitüntetések adtak át. Doctor Honoris Causa címet adományoztak Norbert De Kímpe egyetemi tanárnak, Gian Paolo Marchi egyetemi tanárnak és Görög Sándor egyetemi tanárnak. Senator Honoris Causa címet kapott Volker Albrecht egyetemi tanár. Klebelsberg Kunó-díjat vehetett át Falkay György egyetemi tanár, Füzesi Kristóf egyetemi tanár, Mader Béla, a könyvtár főigazgatója. A Klebelsberg Kunó-díj emeritus fokozatát adományozták Czigner Jenő professor emeritusnak és Zsoldos Ferenc professor emeritusnak.

Pro Universitate-díjat kapott Katona Tamás egyetemi tanár, Kukoveczné Zentai Mária egyetemi docens, Balogh Sándor professor emeritus, Dombi András egyetemi docens és Mihalik Erzsébet egyetemi docens.

A Kanyó Zoltán Irodalom-elméleti Alapítvány Kuratóriuma Kanyó Zoltán Irodalom-elméleti Díjat adományozott Darabos Enikő tanársegédnek. A Kristó Gyula Alapítvány Kuratóriuma Kristó Gyula-díjat adományozott Fedeles Tamás tudományos segédmunkatársnak (PTE) és Hunyadi Zsolt egyetemi adjunktusnak.

A múlt ismerete segíti a jövő kijelölését is. E bölcsesség jegyében tekintett vissza a gyógyszerészképzés 135 éve-re, illetve saját fél évszázados múltjára a szegedi gyógyszerésztudományi kar.

– Mi a fontosabb dátum: 1872, 1921, vagy inkább 1957? – kérdezi önmagától is Minker Emil, a gyógyszerhatástani és biofarmáciai intézet egyetem történettel is foglalkozó emeritus professzora. A válaszhoz élvezetesen ecseteli, a céhrendszerű patikusképzés miként került egyetemi hatókörbe. Öt fiatalember – Bíró János, Irk Jenő, Popovics B. Emil, Tatai Miklós és Valentini Adolf – 1872-ben kezdte meg gyógyszerész tanulmányait a kolozsvári egyetemen rendkívüli hallgatóként.

Első évben Kolozsvárott a matematikai és természettudományi karhoz, a másodikban az orvostudományi karhoz tartoztak, így kapták meg a gyógyszerészmesteri oklevelet. Egészen 1940-ig tartott ez a céhrendszerből kinőtt, arra emlékeztető elnevezésekkel és fokozatokkal (patikus inas, segéd, mester) tűzdelt képzés.

Tudománytörténeti jelentőségű újítást hozott Bókai Árpád és Hintz György József azzal, hogy megalapította a tangyógyszertárt. Sőt: Hintz György – a birodalom egyetemei között elsőként – megkezdte a gyógyszerészeti műtan (későbbi nevén gyógyszer-technológia) oktatását. Ezzel párhuzamosan a Hintz vezette tanpatikában gyakorló gyógyszerészek a Bókai által javasolt receptek százait optimalizálták. Ennek eredményeként az 1888–1889. tanévben kiadott kézikönyv formájában kiadták Bókai híres recept gyűjteményét.

Munkájuk nyomán (Bókai Budapestre helyezése és Hintz halála miatt) Issekutz Hugó

Gyakorlati óra a gyógyszerészkar laborjában

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

érte el, hogy 1903-ban megszületett az egyetemi gyógyszer-tár. A világháborúban Kolozsvárról száműzött egyetem 1921-ben Szeged fogadta be. Ide örökítették át – a Tisza-partra érkező Issekutz Béla és Dávid Lajos személyén keresztül – a kolozsvári gyógyszerészképzés hagyományait is.

A gyógyszer-tan, a gyógyszer-ismeret és a gyógyszer-tár – a szegedi Kálvária téri felső ipariskolabeli ideiglenes helyéről – 1931-ben költözött a Dóm téri épületbe. Az intézetet 1937-ben Jancsó Miklós vette át.

A második világháborús kuszaságban sikerült elfogadtatni a gyógyszerészképzés korszakalkotó reformját: az addig kétéves egyetemi gyógyszerészképzés négyéves egyetemi és egyévi gyógyszer-tári gyakorlattal új

Új ház és cím kell

– Eredményes fél évszázadot tudhatunk magunk mögött – fogalmazott Fülöp Ferenc akadémikus, a Szegedi Tudományegyetem jubiláló Gyógyszerésztudományi Karának dékánja. – E diplomát külön vizsga nélkül elfogadják az Európai Unióban, az e pályára lépő biztos elhelyezkedésben reménykedhet. Ugyanakkor a világszínvonalú képzés megfelelő elhelyezést is igényel: a jövő feladata, hogy az oktatás céljainak megfelelő, korszerű épületbe költözhessen a kar. A komoly elméleti képzés mellett a betegekkel való foglalkozás is egyre inkább előtérbe kerül, ezért merült fel a doktori cím megadásának lehetősége, amit mind a négy magyarországi képzőhely támogat. Ugyanakkor a gyógyszerész mellett – az egyetem más karaival együttműködve – új szakok indítását is tervezzük: a felsőfokú gyógyszer-tári asszisztens, a gyógyszeripari mérnök, valamint gyógyszer-technológus mérnök képzés akkreditációja elkezdődött.

korszakba lépett. Sőt: 1944-ben Dávid Lajos „ny. r. tanári” kinevezésével az egyetemi gyógyszer-tár és gyógyszerészet intézet önálló tanszékké alakult.

Az önállóvá lett Szegedi Orvostudományi Egyetem keretében 1951-ben a gyógyszer-ismeret tanszékesítették. Ugyanakkor a gyógyszerészi vegytani inté-

zet átkerült a természettudományi karról a SZOTE-ra. Szegeden a három gyógyszerész-tudományi intézet mellé már csak egy negyedik hiányzott a karrá alakuláshoz. E hiányzó lépésre 1956 adott alkalmat: az egyetemi tanács átadta a gyógyszerészek gyógyszerhatástan oktatását egy alapítandó tanszéknek.

– A SZOTE egészének is érdeke volt az új kar létrehozása – magyarázta Minker Emil, hiszen így már nemcsak dékán, hanem rektor irányíthatta az egyetemet. Így az új fakultás alapításával mindenki nyert és az mindenkinek érdekében állott. Az akkori Elnöki Tanács 1957. évi 64. törvényerejű rendeletével létrehozta a Szegedi Orvostudományi Egyetemen a Gyógyszerésztudományi Kart.

Ü. I.

GÁZÜZEMEKBE, UTASSZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉPEN HASZNÁLJÁK AZ SZTE KUTATÓINAK PRODUKTUMÁT

Kimutathatják a veszélyes anyagokat

Gázüzemekben, utasszállító repülőgépen is alkalmazzák azt a fotoakusztikus rendszert, amelyet a Szegedi Tudományegyetemen fejlesztettek ki, számos veszélyes anyag detektálására.

Az algyői és az üllési gázüzemben, valamint egy Airbus utasszállító repülőgép fedélzetén is évek óta sikerrel alkalmazzák azt a fotoakusztikus rendszert, amelyet a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kara Optikai és Kvantum-elektronikai Tanszékének fotoakusztikus csoportja fejlesztett ki.

– A földgáz minőségét szigorúan szabályozni és folyamatosan ellenőrizni kell az üzemekben, tekintettel például a vízgőz- és kénhidrogén-koncentrációra. A gáziparban jelenleg használt mérőkészülékek fogyatékoságainak kiküszöbölésére a szegedi kutatók kifejlesztettek egy lézerdíóda alapú fotoakusztikus rendszert, amely a földgázipar különböző területein alkalmazható: ellenőrizhetjük a gáz minőségét a továbbító vagy átadási pontokon, mérhetjük az igen kritikus vízgőz- és kénhidrogén-koncentrációt. Használható továbbá a földgáz kiegészítő komponensei – például metán, etán, szén-dioxid – koncentrációjának

meghatározására – mutatja be a rendszert Huszár Helga. A tanszék PhD-hallgatója tizedmagával tagja annak a kutatócsoportnak, melynek vezetője Szabó Gábor akadémikus, egyetemi tanár, Bozóki Zoltán és Mohácsi Árpád.

– A fotoakusztika egyszerű eljárás: veszünk egy mintagázt, amelyben szennyezőket – ammóniát, kénhidrogént, aeroszolt – szeretnénk mérni. Megvilágítjuk egy modulált lézertérnyel, amelyet ki-be kapcsolunk, periodikus hőmérséklet-változást, majd periodikus nyomásváltozást eredményezve. Ez utóbbit nevezük hangnak, amely egyszerű mikrofonokkal detek-

tálható. Az eljárást egy fotoakusztikus kamrában végezzük, ebben áramoltatjuk a gázt és szűrjük ki a zajokat. Nagyon alacsony koncentrációkat mérünk: egymillió részecskéből ki tudjuk mutatni azt az egyet, amelyet keresünk – mondja Bozóki Zoltán.

A program közel 15 éve alakult, 2004-ben pedig a Videotonnal közreműködve létrejött egy spin-off cég, a Hilase Kft. Legfontosabb feladata jelenleg az eljárás akkreditációja, a gyártás, a szabványosítás megvalósítása – csak az előbbi két éves folyamat volt, ami a következő hetekben végre lezárulhat.

R. T. G.

Ipari kapcsolatok napja

A Szegedi Tudományegyetem második alkalommal tartja meg pénteken Ipari kapcsolatok napja elnevezésű rendezvényét a József Attila Tanulmányi és Információs Központban. Az egész napos program célja az egyetemen folyó ipari kutatások bemutatása, találkozási, illetve konzultációs fórum biztosítása a kutatók és a cégek képviselői részére.

Az egyetem kutatásfejlesztési és innovációs rektorhelyettese, Kírisci Imre megnyitóját követően Kovács Tibor, a Dél-alföldi Élet- és Anyagtudományi Kooperációs Kutatási Központ (DEAK) igazgatója a kooperációs kutatási központok jövőjéről és a Szegedi Tudományegyetem terveiről tart előadást. Amint azt Kovács Tibor lapunknak elmondta, a kooperációs kutatási központok megerősítését célzó Gazdaságfejlesztési operatív program 2008-tól csak – felsőoktatási intézmények részvételével alapított – gazdasági társaságoknak teszi lehetővé a pályázaton való részvételt, így az Ipari kapcsolatok napja kiváló alkalom teremthet a régióban működő vállalkozások számára az egyetem kutatási kapacitásainak megismerésére és a közös fejlesztési elképzelések áttekintésére. Az egyetem innovációs politikájáról Ferdinandy Péter innovációs igazgató tart előadást.